

A Fővárosi Ítéltábla a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (...) által képviselt ... (...) felperesnek az SBGK Ügyvédi Iroda (...) által képviselt ... alperes ellen általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. augusztus 27-én kelt 30.G.43.323/2014/8. számú ítélete és a 2014. szeptember 25-én kelt 30.G.43.323/2014/17. számú kiegészítő ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ... székhelyű felperes, a magyarországi fióktelepe ... alatt található, mely fióktelepén keresztül nyújt Magyarországon pénzügyi szolgáltatásokat.

A felperes -törvényes képviselőjében az ... jár el - jogi képviselő útján 2014. augusztus 18. napján benyújtott kereseti kérelmében kérte az általa alkalmazott, megjelölt ÁSZF-ek szerződéses kikötései érvényességének a megállapítását az általa megjelölt alkalmazási időszakokban (... elnevezésű devizaalapú fogyasztási hiteltermékekre) azért, mert a törvény hatálya a felperesre nem terjed ki, vagy azért, mert az általa megjelölt kölcsönszerződésekre nem terjed ki, vagy ha kiterjed, a törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt vélelem megdöntésre került. Amennyiben az elsőfokú bíróság egyes ÁSZF-eket vagy azok egyes kikötéseit érvénytelennek találja, míg mások esetében a vélelem megdöntését és azok érvényességét állapítja meg, úgy kérte a vélelemmel nem érintett részek érvényességének, illetve a részleges érvénytelenségnek a megállapítását. Becsatolta 2004. október 4-től a peresített időszakokra vonatkozóan az általa alkalmazott Általános Szerződési Feltételeket (összesen 11 ÁSZF). Indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság forduljon az Alkotmánybírósághoz a 2014.

16.Gf.40.601/2014/7.

évi XXXVIII. törvény alaptörvény-ellenességének megállapítása iránt és a pert függesse fel. Kérte továbbá előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, e tárgyban tanulmányt becsatolva. Az általa megfogalmazott kérdések megtétele mellett az előzetes döntéshozatali eljárás megindítását, az eljárás felfüggesztését, továbbá a nyilvánosság kizárását kérte. Becsatolta az ÁSZF-eket, azok kivonatát, az Egyedi Szerződések és Üzletszabályzat kivonatát, az árazási elveket, szabályzatokat, egyedi döntéseket, az átlagos kamat- és forrásköltség bemutatására vonatkozó iratot, hirdetményeket, és tanúbizonyítást indítványozott.

A felperes a 2014. augusztus 27-i beadványával keresetét pontosította, általa a kereseti kérelmében megjelölt, a benyújtott ÁSZF-ek kivonataiban külön kiemelt szövegrészekkel meghatározott kikötések érvényességének megállapítását, a kikötések külön-külön történő vizsgálatát kérte.

Előadta, az egyoldalú hiteldíjmódosítási kikötések megfelelnek a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében írtaknak, tisztességesek, érvényesek, az általa megjelölt - egyedileg meg nem tárgyalt - szerződéses kikötésekre is ennek megállapítását kérte.

Részletesen kifejtette az Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésének, valamint az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezésének indokait. Fogalommagyarázattal is élt, illetve a felperes működésével kapcsolatos leírást adott, részletezte a hazai, illetve az európai jogi szabályozást. A bírósági gyakorlatra vonatkozóan számos eseti döntést elemezve, a vélelem megdöntésére vonatkozó általános érvei kifejtése körében az „átlagos fogyasztó” ismérveit rögzítve.

Részletes előadást tett alperesi ellenkérelmekre, alperes által csatolt iratokra, a kamat- és hiteldíj kikötések típusaira, az árazási elvekre, utalt a kógens jogszabályok és az azt tükröző kikötések tisztességtelensége kizártságára. A tételes meghatározás elve, a felmondhatóság elve, a szimmetria elve, az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve, az átláthatóság elve tekintetében részletesen nyilatkozott, az alperesi ellenkérelmet illetően is.

Felperes jogelődje, illetve a felperes által nyújtott devizakölcsönök közül az ELLA Plusz kölcsön változó kamatozású CHF, illetve euró alapon a 2004-től 2007-ig terjedő időszakban lakáscélú kölcsönként, a 2008-tól 2010-ig terjedő időszakban lakáscélú és lakáscélú hitelkiváltásra vonatkozó kölcsönként, 2004-2010. között szabadfelhasználású kölcsönként működött.

A ... kölcsön változó kamatozású CHF alapú kölcsön volt, a 2009-től 2010-ig terjedő alkalmazási időszakban lakáscélra, illetve szabad felhasználásra szóló kölcsön volt.

A ... változó kamatozású, CHF alapon, a 2007-től 2010-ig terjedő időszakban szabadfelhasználású kölcsönként működött.

A felperes csatolta az érintett, a 2004. október 4-től 2006. március 19-ig, a 2006. március 20-tól 2009. július 9-ig, a 2009. július 10-től július 31-ig, a 2009. augusztus 1-től szeptember 15-ig, a 2009. szeptember 16-tól november 26-ig, 2009. november 27-től 2011. június 29-ig, a 2011. június 30-tól 2013. január 13-ig, a 2013. január 14-től 2013. április 28-ig, a 2013. április 29-től 2013. október 31-ig, a 2013. november 1-től 2013. december 31-ig, illetve a 2014. január 1-től alkalmazott általános szerződési feltételeket tartalmazó

16.Gf.40.601/2014/7.

üzletszabályzatokat, azok változásait és zöld színnel kiemelte az egyoldalú szerződésmódosítási feltételeket.

ÁSZF1: 4.2.2., 4.2.8., 4.3.1., 14.3., Egyedi Szerződés 3.6., 3.7. pontok

ÁSZF2: 4.2.2., 4.3., Egyedi Szerződés 3.6., 3.7., 3.8. pont

ÁSZF3: 4.2.2., 4.3.1., Egyedi Szerződés 3.6., 3.7., 3.8. pontok

ÁSZF4: 4.3.2., 4.3.3., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pont

ÁSZF5: 4.3.1., 4.3.2., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

ÁSZF6: 4.2.2., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

ÁSZF7: 4.2.2., 4.3.1., 4.3.3., 4.3.4., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

ÁSZF8: 4.2.2., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

ÁSZF9: 4.2.2., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

ÁSZF10: 4.2.2., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

ÁSZF11: 4.2.2., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai

A hivatkozott ÁSZF1 4.2.2. pontjának releváns rendelkezése úgy szól:

„A bank a kamatperiódusok fordulónapjától jogosult az Üzletszabályzatnak megfelelően egyoldalúan módosított ügyleti kamat - fordulónapon érvényes Hirdetményben rögzített - mértékét érvényesíteni.”

A 4.2.8. releváns pontja szerint a „...kezelési költség mértéke változó, a bank jogosult a hitelszerződés hatálya alatt a hiteldíjat, illetve annak egyes elemeit az éven túli lejáratú állampapírok hozamának megváltozása, a tőke- és pénzüpiaci kamatlábak megváltozása, a fogyasztói árindex változása, a jegybanki alapkamat módosulása, a lakáscélú állami kamattámogatások változása és/vagy megszűnése, a bankközi hitelkamatok vagy a bank forrásköltségeinek változása, a pénzüpiaci viszonyok változása, valamint a bank üzletpolitikájának változása közül bármelyiktől függően egyoldalúan módosítani.”

A 14.3. pont szerint: „az Üzletszabályzat rendelkezéseit a hatályba lépését, 2003. szeptember 24-ét követően keletkezett és az Üzletszabályzat hatálya alá tartozó jogviszonyokra teljes körűen kell alkalmazni.”

Az Egyedi Szerződés 3.6. pontja szerint az ügyleti kamat egyoldalúan változtatható mértékű, a 3.7. pont szerint a kezelési költség is.

A 3.8. pont akként rendelkezik, a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételével kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor a pénzüpiaci viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan - külön szerződésmódosítás nélkül - megváltoztatni, adós ezt tudomásul veszi és kötelezi magát ezeknek a hitelező által megállapított mérték szerinti megfizetésére. A hitelező a kamatnak, a kezelési költségnek és az egyéb díjnak, jutalékoknak az adós számára kedvezőtlen változtatására azonban kizárólag az alábbi feltételek valamelyikének beállta esetén jogosult:

- az éven túli lejáratú állampapírok hozamának emelkedése;
- a tőke- és pénzüpiaci kamatlábak emelkedése;
- a jegybanki alapkamat emelkedése;
- a bankközi hitelkamatok emelkedése;
- a hitelező forrásköltségeinek növekedése;

16.Gf.40.601/2014/7.

- a devizaalapú kölcsönök nyereségességét érintő hatósági, jegybanki intézkedések esetén.

A bank azonban kötelezettséget vállal arra, hogy a kölcsön ügyleti kamatlábának mértéke az előfinanszírozási időszak és a futamidő első kamatperiódusa alatt megegyezik az induló mértékkel, azt a bank nem változtathatja, adós pedig köteles azt megfizetni.

Az ÁSZF2 4.2.2., 4.3.1. pontjai lényegében azonosak, az ÁSZF2-höz mellékelt Egyedi Szerződés 3.8. pontja bővült „a devizaalapú kölcsönök nyereségességét érintő hatósági jegybanki intézkedés, mint feltétel” megjelölésével 2006. március 20-ától kezdődő időszakban „Plusz” hitelre vonatkozó szerződések esetén.

Az ÁSZF3 4.3.1. pontja jelentősen bővítette a kamat, kezelési költség és egyéb díjak, jutalékok egyoldalú módosítására vonatkozó feltételeket, melyek a következők voltak

4.2.2. pont alábbi szövegrésze:

„...fordulónapjától jogosult a jelen Üzletszabályzatnak megfelelően egyoldalúan módosított ügyleti kamat- mértékét érvényesíteni.”

4.3.1. pont második bekezdése:

„A bank - amennyiben az az ügyfél számára kedvező - a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételével kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor, a pénzügyi viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan - külön szerződés-módosítás nélkül - megváltoztatni.”

4.3.1. pont negyedik és ötödik bekezdése:

„bank a kamatnak, a kezelési költségnek és az egyéb díjaknak, jutalékoknak az Ügyfél számára kedvezőtlen egyoldalú módosítására kizárólag az alábbiakban meghatározott, kamat-, díj-vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetén jogosult.

A kamat-, díj-vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati elemek, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható:

- az éven túli lejáratú állampapírok és jelzáloglevelek hozama;
- a tőke- és pénzügyi kamatlábak;
- a jegybanki alapkamat;
- a bankközi hitelkamatok;
- a Hitelező forrásköltségei;
- Magyarország politikai gazdasági helyzetét tükröző országgockázat;
- a bank hitelezési és működési kockázati költségeinek emelkedése, különös tekintettel a lakossági kölcsönök kockázatára, illetve kockázati tényezőire;
- az ügyfél hitelképességének csökkenése, adósminősítési besorolásának, fizetőképességének romlása;
- a munkanélküliségi ráta;
- a fennálló kötelezettség teljesítését biztosító Biztosíték értéke;
- a kötelező tartalékolási szabályok;
- a bank működési költségei;
- az adott szolgáltatás nyújtásához közvetlenül kapcsolódó, a Bank által más szolgáltató számára megfizetett költségelemek díjai, a szolgáltató általi új díjtétel

16.Gf.40.601/2014/7.

bevezetése, valamint az adott szolgáltató üzletszabályzatában és hirdetményében bekövetkező módosítás;

- a Bank Ügyfélcentrumainak és irodahelyiségeinek bérleti díjai és fenntartási, működési költségei;
- a pénzügyi, biztosítási ágazatban alkalmazásban álló munkavállalók havi bruttó átlagkeresete;
- az egyes termékek és szolgáltatások értékesítéséhez, közvetítéséhez kapcsolódó, külső felek számára megfizetett jutalék költségek;
- postai és távközlési (telefon, internet) szolgáltatások ára, a postai és távközlési szolgáltató üzletszabályzatában és hirdetményében bekövetkező módosítás;
- a bank szolgáltatásainak népszerűsítése érdekében használt kommunikációs és hirdetési felületek listaárjai;
- a bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabály, jegybanki rendelkezés;
- a bank mindenkori felügyeletét ellátó szervek által hozott kötelező intézkedések (jelenleg: belga, illetve magyar felügyelet);
- a bankra kötelező egyéb szabályok;
- a pénzügyi forrásszerzési lehetőségek és költségek;
- a fogyasztói árindex;
- az állami kamattámogatások;
- a bank közteher-fizetési (pl. adó) kötelezettsége;
- közvetített szolgáltatások díjai;
- valamint a Kölcsönszerződésben foglalt szolgáltatásra, vagy az ügyfélre vonatkozó kockázat megváltozása (ideértve az adós hitelképességének és a biztosítékok értékében bekövetkezett változást is)."

A „Plusz” hitelfelvételhez használt Egyedi Szerződés 3.8. pontja is ennek megfelelően kibővült.

Az ÁSZF4 4.3.3. pontja nem változott a korábbihoz képest, illetve az Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8. pontjai sem. Nem változott a 4. számúhoz képest az 5. számú ÁSZF, illetve a 2009. szeptember 16-tól használatos egyedi szerződések releváns szövege sem.

A 6 számú ÁSZF a korábbihoz – ÁSZF5-höz – képest kibővült, a 4.3.4. pont szerint azon szerződések, melyek a 2010. évi CXVI. törvényben foglaltaknak megfelelőek, tehát azon jelzáloghitelek, amelyeknél a kölcsönszerződésben megjelölt hitelcél

- vásárlás, vagy
- építés, vagy
- bővítés vagy
- korszerűsítés vagy
- felújítás, az ügyfél számára kedvezőtlenül a hivatkozott törvény eltérő rendelkezésének hiányában nem módosíthatóak.

Ezen szerződések az ügyfél számára kedvezőtlenül kizárólag a kamat tekintetében, a vonatkozó kormányrendeletben meghatározott esetekben, feltételekkel és módon módosíthatóak, amennyiben azt a jegybanki alapkamat, a refinanszírozási kamatlábak, a

16.Gf.40.601/2014/7.

pénzpiaci indexek, a hitelező lekötött ügyfélbetétei kamatának változása, a szabályozási környezet, illetve a hitelkockázat kormányrendeletben meghatározott változása indokolja.

A 4.3.4. pontban foglaltak kizárólag a 2010. november 27-től szerződött ügyletek vonatkozásában hatályosak. Az Egyedi Szerződés 3.8. pontja nem változott.

Az ÁSZF7 az ÁSZF6-al azonos 4.2.2., 4.3.2, 4.3.3. és 4.3.4. pontot tartalmazott, nem változott az Egyedi Szerződés szövegének 3.6., 3.7., 3.8. pontja sem.

Azonos az ÁSZF8 ugyanezen pontjai és az Egyedi Szerződés 3.6., 3.7., 3.8. pontjai szövegezése. Az ÁSZF8 4.2.2. pontja releváns része szerint a bank a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételével kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét nem lakáscélú hitelek esetében az üzletszabályzatban meghatározott kamat-, díj- vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati elemek megváltozása, míg lakáscélú hitelek esetében a 275/2010. Kormányrendeletben meghatározott okok fennállása esetén jogosult egyoldalúan, külön szerződésmódosítás nélkül a 4.3. pontban foglaltak alapján megváltoztatni.

Az ÁSZF 9, 10, 11 a korábbihoz – ÁSZF8-hoz – képest a 4.2.2., 4.3.2, 4.3.3., 4.3.4. pontjaiban, illetve az Egyedi Szerződés 3.6., 3.7., 3.8. pontja nem változott.

A felperes valamennyi ÁSZF-beli és egyedi szerződésbeli kikötés tekintetében megfogalmazta a kikötések egyértelmű és érthető megfogalmazására, a tételes meghatározásra, az objektivitásra, ténylegességre és arányosságra, az átláthatóságra, a felmondhatóságra és a szimmetriára, azok megvalósulására vonatkozó érveit az ÁSZF1, ÁSZF2-es kapcsán 65, az ÁSZF3, ÁSZF4 265, az ÁSZF5 kapcsán 266, az ÁSZF6, ÁSZF7 265, az ÁSZF8, ÁSZF9, ÁSZF10, ÁSZF11 kapcsán 219 pontban.

A felperes egyebek mellett az átláthatóság elvével kapcsolatban kifejtette, azt a fogyasztónak előre kell látnia, hogy milyen feltétek mellett, milyen mértékben kerülhet sor a terhek áthárítására. A 2014. évi XXXVIII. törvényt az uniós joggal és az Európai Bíróság esetjogával összhangban kell értelmezni. Utalt ebben a körben az „RWE”-ügyre. Az átláthatóság megfelelő szintjét az árazási elvek biztosítják, a bennük meghatározott levezetések, képletek az átlag fogyasztó számára érthetetlenek lennének, így a Felügyelet és a PBT eljárása jelent egyfajta ellenőrzést, hogy ne lehessen korlátlanul gyakorolni a díjemelést. Utalt a kockázatfeltáró nyilatkozatokra. Az ÁSZF-ekben meghatározott hitelezői forrásköltség, tőke- és pénzpiaci kamatláb, bankközi kamatok kapcsán a felperes a fogyasztóit minden esetben tájékoztatta a hitelek kamatperiódusairól. A forrásköltséget meghatározó képlet ugyan nem volt ismert, az árazási elvekben volt rögzítve, de a képletek komponensei visszavezethetők piaci adatokra vagy referenciakamatokra. Az országkockázat, mint árazási komponens beépül a forrásköltségbe. Ugyan az éven túli állampapírhozamok alakulása nem határozza meg egyértelműen a jelzáloglevelek hozamát, a két eszköz hozamának alakulása között szoros pozitív historikus korreláció figyelhető meg. A piacok jelentősen eltérő mérete arra enged következtetni, az állampapírok hozamai befolyásolják a jelzáloglevelek hozamának alakulását. Az átláthatóság elvének megvalósulását elősegíti az a tény, hogy később az ügyleti kamatok vonatkozásában az áremelés alsó lépésküszöbét, míg díjak és költségek esetén annak felső határát is rögzítette a felperes az árazási elveiben, az adott tényező által előidézett 25 bázispontot, negyedszázalékot meg

16.Gf.40.601/2014/7.

nem haladó kamatváltozás esetén ügyféloldalon nem érvényesítette az ármódosítást. Díjak és költségek vonatkozásában az ármódosítás felső határát az 1996. évi CXII. törvény 4.§ d) pontja szabta, azzal, hogy a díjat vagy költséget évente legfeljebb a KSH által közzétett előző éves fogyasztói árindex mértékében lehetett emelni. A kamatmódosítás vonatkozásában az Egyedi Szerződés 3.6. pontja határozta meg a kamatperiódus hosszát (3, 6 vagy 12 hónap), a kamatperiódus fogalmát az üzletszabályzat 4.2.2. pontja definiálta.

Ebben a körben utalt arra is, az ügyfelek számára a forrásköltséget meghatározó képlet ugyan nem volt ismert, mivel az üzleti titoknak minősül, a refinanszírozási keretszerződések kielégítik az átláthatóság elvének követelményeit. A jegybanki alapkamat alakulása behatárolja a referenciakamatok mértékét, utóbbiak ugyanakkor vagy ismertek az ügyfél számára, vagy refinanszírozási keretszerződésekben lettek rögzítve. Az átláthatóságot segíti a fogyasztó részére a jogszabályok által biztosított intézményrendszer, felügyelet, stb. Az árazási elvek tartalmazzák többek közt az egyes tényezők felülvizsgálati gyakoriságát, az alkalmazandó számítási módot és a minimális kiigazítás mértékét. Az alkalmazott képletek, háttérszámítások megértése a köznapi általános gazdasági ismereteken túlmutató tájékozottságot feltételez, annak érvényesülése vizsgálatát a Felügyelet végezte.

A magyar felügyeleti intézkedések pedig a Felügyelet honlapján hozzáférhetőek voltak.

Az ügyfelekkel kötött szerződések nem tartalmazzák a Jelzálogbankkal kötött megállapodások kondícióit, de a szerződések meghatározták a refinanszírozási kamatláb összetevőit és számítását, megjelölték a kamatperiódust. A hitelezési és működési kockázatok változásával összefüggésben a tőkefedezeti követelmények nyomán bekövetkező hitelezési költségváltozások átláthatósága az árazási elvek alapján biztosított, az ügyfél hitelképességének csökkenésével összefüggésben is. A kockázati megítélésre, a pénzügyi eszközök kamataira, hozamaira hatással van a munkanélküliségi ráta, az befolyásolhatja a fizetőképességet, adósminősítést is. Az MNB kötelező tartalékképzéssel kapcsolatos rendelkezései nyilvánosak, megismerhetőek.

Hivatkozott arra is, működési költségei áralakító tényezők, de átláthatóak az árazási elvek keretei között, működési költségei emelkedésére hivatkozva nem hajtott végre árazási módosításokat. Az árazási elvek kereteire utalt az ágazatban dolgozó munkavállalók átlagkeresete, a felperes által kifizetett jutalékok, postai és távközlési szolgáltatások, kommunikációs és reklámszolgáltatások, mint áralakító tényezők kapcsán is. Hivatkozott a jogszabályok megismerhetőségére, a felügyeleti jogszabályok, jogszabályok, felügyeleti intézkedések, fogyasztói árindex változásai, a felperes közteherfizetési kötelezettségeinek megismerhetőségére. Tanúként megtakarítási és hitelezési üzletágvezető igazgatósági tag meghallgatását kérte a felperes árazási gyakorlata vonatkozásában, 12 kérdést tett fel az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésével kapcsolatosan.

Az alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Megbízási szerződést csatolt. Indítványozta az előzetes döntéshozatali eljárás, illetve Alkotmánybírósági eljárás és a felperes által javasolt bizonyítás mellőzését.

A 2014. évi XXXVIII. törvény részletes értelmezése után indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság felperes által peresített szerződéses kikötések kapcsán először a szövegszerűen ellenőrizhető, mérlegelést nem igénylő feltételeket, a tételes meghatározás, a felmondhatóság, a szimmetria elvének való megfelelést vizsgálja, csak azt követően folytasson további vizsgálatot, ha ezek a feltételek a törvényi rendelkezéseknek mindenben

16.Gf.40.601/2014/7.

megfelelnek. Amennyiben bármely feltétel nem felel meg a törvényben meghatározottaknak, akkor az adott szerződési kikötést már ne vizsgálja tovább, illetve a további időállapotokat csak akkor, ha a felperes bizonyítja, hogy új rendelkezések léptek hatályba.

Részletes ellenkérelmében utalt arra, amennyiben a keresetlevél olyan kérelmet is tartalmaz, mely nem felel meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ és 11.§-ában írtaknak, azokat utasítsa el. A jogszabályi háttér változásának részletes ismertetése után kifejtette álláspontját a törvénybeli elveket illetően. Az átláthatóság elve kapcsán előadta, vitatja, hogy a felperes által peresített kikötések az átláthatóság törvényi követelményeinek megfelelnek. Az átláthatóság kapcsán kizárólag az ok-lista egyes elemeit kell megvizsgálni és azt eldönteni, az alapján a fogyasztó előre láthatja-e, hogy mik az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei, és azok bekövetkezése esetén milyen mértékű többletterh hárulhat rá.

Utalt ebben a körben a 2/2012. PK véleményre, a bírói gyakorlatra, illetve esti döntésekre, európai joggyakorlatra, azzal, nem arról van szó, hogy a fogyasztónak előre kell látnia minden egyes körülményváltozást, annak mértékét és annak összegszerű felmérését, hogy milyen mértékben nőnek adósságterhei, követelmény viszont, hogy a szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek meg kell határoznia a terhek lehetséges alakulását. Ki kell derülnie, hogy az ok-listában szereplő egyes körülményváltozások milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, költség és díj mértékére, azok adott mértékű változása milyen mértékű változtatást tesz lehetővé. Pusztán egy tételes felsorolás nyilvánvalóan nem felel meg az átláthatóság követelményének. A felperesi ÁSZF-ek adott esetben megfelelhetnek a Magatartási Kódexnek, az ÁSZF-ekben szereplő ok-lista azonban több olyan elemet tartalmaz, mely nem felel meg ténylegesen az átláthatóság követelményének, általánosak, konkrétumokat nélkülöznek, átláthatatlanok, ellenőrizhetetlenek.

Utalt arra is, a 13/1993. EGYK irányelv további értelmezése nem szükséges, az Alapjogi Charta nem alkalmazható a jelen eljárásban.

További részletes ellenkérelmében táblázatos formában nyilatkozott a felperesi ÁSZF-ek egyes pontjait illetően, többek között az átláthatóság elvének való meg nem felelés kapcsán hivatkozott arra, a felperes az ÁSZF1-ben nem alkalmazott legkisebb kiigazítási értéket, az általa alkalmazott kikötések - például a bank üzletpolitikájának változása, a bankközi hitelkamatok változása, a fogyasztói árindex változása, a bank forrásköltségeinek változása - általánosak, teljes mértékben nélkülözik a konkrét megragadható megfogalmazást. Az ok-lista alapján a fogyasztó nem láthatta előre terheinek tényleges alakulását, az ÁSZF1, ÁSZF2-ből nem derül ki, hogy az ok-listában szereplő egyes körülményváltozások milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, költség, díj mértékére, az adott változás milyen mértékű változtatást tesz lehetővé.

Az ÁSZF3 kapcsán az átláthatóság körében utalt arra, az alkalmazott kikötések (például éven túli lejáratú állampapírok hozama, a hitelező forrásköltségei, a bank hitelezési- és működési kockázati költségeinek emelkedése, az ügyfél hitelképességének csökkenése, a bank működési költségei, az ügyfélcentrumok és irodahelyiségek bérleti díjai fenntartási költségei, postai-, távközlési szolgáltatások árai, kommunikációs listaárak - teljes mértékben nélkülözik a konkrét megragadható megfogalmazást.

ÁSZF3-ből nem derül ki, hogy az ok-listában szereplő körülmények változásai milyen okból, mértékben, módon hatnak ki a kamat, költség, díj mértékére. Sok esetben az sem állapítható meg, hogy milyen konkrét elemek tartoznak ide, például milyen közvetített szolgáltatást vesz igénybe a bank, mennyit reklámoz stb.

16.Gf.40.601/2014/7.

A további ÁSZF-ekre hasonlóan nyilatkozott.

Az elsőfokú bíróság a 2014. augusztus 27-én kelt 8-III., illetve 8-IV. sorszámú végzésével az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére, a per tárgyalásának felfüggesztésére, illetve az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére és a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelmeket elutasította, a 30.G.43.323/2014/8. számú, e napon kelt ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek bruttó 1.143.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem, a felperesi ÁSZF-ek 4.2.2., 4.2.8, 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4. pontjainak, illetve alperesi ellenkérelem részletes ismertetése után részletezte, elsőként azt vizsgálta, hogy a kereseti kérelmek a 2014. évi XXXVIII. törvény keretében előterjeszhető petitum fogalmi körébe tartoznak-e.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§, 6.§ és 11.§-ai ismertetése után az elsőfokú bíróság rögzítette, azt a kereseti kérelmet el kellett utasítani, mely negatív megállapítási kereset volt az iránt, hogy a felperesi ÁSZF-ek hatálya nem terjed ki a felperes által megjelölt személyi körre. Utalt ebben a körben a tájékoztatási kötelezettség hiányára.

A továbbiakban kifejtette, egy ÁSZF kikötésen belül megállapítható a részbeni érvényesség, illetve érvénytelenség, az egyes kikötések önállóan elbírálhatók és érvényessé nyilváníthatók. A kizárólag az ügyfél számára kedvező módosításra feljogosító rendelkezések nem eredményeznek tehernövekedést a fogyasztó számára, ezen kikötések érvényességét nem állapíthatja meg a bíróság, ezeket nem vizsgálta.

A törvényi elveknek történő megfelelés vizsgálatának sorrendiségét illetően kifejtette, a 2014. évi XXXVIII. törvény preambuluma utal a 2/2014. PJE határozatra, a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elvekre, illetve a feltételek konjunktív voltára. Bármelyik elv sérelme esetén az érvényessé nyilvánításra vonatkozó kereset elutasítandó. Az elvek egyenértékűek, a keresettel érintett kikötések mindegyik elvnek történő megfelelését vizsgálni kell, azonban elsődlegesen abból a szempontból, hogy megfelelnek-e az átláthatóság követelményének.

A Ptk. 209.§-a 2009. május 22-től hatályos (4) bekezdése, valamint az Európai Unió Bírósága C-26/13-as számú ítélete, illetve a 2/2014. PJE indokolása III/2. pontja felhívása után utalt arra, a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, így az ügynevezett ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többlet-kötelezettsége keletkezésének indokait, kötelezettségei változásának mechanizmusát, lehetséges mértékét. Az nem jelent abszolút felső határ felmérést, annak megjelölése nem is lehet követelmény, hanem annyit jelent, a szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek meg kell határoznia a fogyasztó szerződéses terheinek lehetséges alakulását. A szerződés rendelkezéseiből egyértelműen ki kell tűnnie, hogy az ok-listában felsorolt körülmények milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, költség, díj mértékére, azok adott mértékű változása milyen mértékű emelést tesz lehetővé, illetve milyen csökkenést kötelezővé. Matematikai képlet alkalmazása magyarázat nélkül éppúgy nem felel meg az átláthatóság követelményének, mint a körülmények pusztá felsorolása. Az egyoldalú szerződésmódosítás nem jelentheti, hogy a pénzügyi intézmény tetszőleges módon, egyoldalúan növelje a fogyasztó terheit.

16.Gf.40.601/2014/7.

Az elsőfokú bíróság az ÁSZF-ek 4.2.2. pontja kapcsán kifejtette, az abban megjelölt szövegrész önmagában nem, kizárólag az ÁSZF-ek 4.3.1. illetve 4.3.3. pontjával együtt vizsgálható, az ÁSZF-eknek a kizárólag a hiteldíj ügyfél számára kedvező megváltoztatására feljogosító kikötéseit nem vizsgálhatónak ítélte, azzal, a kikötés nem nyilvánítható érvényessé. Megállapította, valamennyi ÁSZF tartalmazza az ok-listát (4.3.1, 4.3.3. pontok), azonban valamennyi ÁSZF kapcsán megállapítható, hogy a rendelkezések nem felelnek meg az átláthatóság elvének, mert a kikötésekből a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására. Ebben a körben utalt arra, hogy a „megváltozás, változás, módosulás, emelkedés, növekedés” szavak a tehernövekedés mértékének meghatározására nem alkalmasak.

Az elsőfokú bíróság a szerződéses kikötések további elveknek történő megfelelését nem vizsgálta, megállapította, az ÁSZF1 14.3. pontja megjelölt szövegrésze, a ÁSZF 4-11-ig 4.3.2. pontjának első bekezdése, valamint az ÁSZF6-11. 4.3.4. pontjának első bekezdése nem nyilvánítható érvényessé, mert nem a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt egyoldalú kamat, költség vagy díjemelésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza, míg a további egyoldalú kamat, költség vagy díjemelésre feljogosító szerződéses kikötések a törvény a 4.§ (1) bekezdésének e) pontjában foglalt átláthatóság elvébe ütköznek, így a kereset elutasításának volt helye.

Az elsőfokú bíróság utalt az alkotmánybírósági, illetve az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, illetve a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelem elutasításának III. és IV. sorszámú végzéseiben írt indokaira. A felperes kérelmére - üzleti titokra figyelemmel - az árazási elvek zárt kezelését rendelte el és e tárgyban tett nyilatkozat idejére a zárt tárgyalást, azonban a felperesi tanúkihallgatási indítványt mellőzte, rögzítve, az árazási elvekről tett tanúvallomás az ügy eldöntése szempontjából nem releváns.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése, illetve a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (2) bekezdése alapján mérsékelt összegű alperesi ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte a felperest, utalva arra, az alperes által csatolt megbízási szerződés alapján előterjesztett alperesi perköltségigény nem igazolt, illetve rendkívül eltúlzott a kifejtett tevékenységhez képest.

Az elsőfokú bíróság a 2014. szeptember 25-én kelt 30.G.43.323/2014/17. számú kiegészítő ítéletével a felperes által a kereset tárgyává tett, egyedi szerződésekben szereplő ÁSZF kikötések érvényességének megállapítására irányuló keresetet is elutasította. Kiegészítő ítéletében az ÁSZF-ekhez tartozó Egyedi Szerződések 3.6., 3.7., 3.8., pontjai részletes ismertetése után utalt arra, az ítélet kiegészítését a felperes az ítélet elleni fellebbezése előterjesztésével egyidejűleg kérte, az egyedi szerződéses kikötések sem felelnek meg azonban a törvényi feltételeknek. Ennek kapcsán utalt arra, az ÁSZF1 3.6., 3.7. pontja önmagában nem, csak a 3.8. ponttal együtt vizsgálható, a szövegrészek kizárólag a hiteldíj valamely eleme változtatható mértékére utalnak.

A 3.8. pont tekintetében kifejtette, a rendelkezések tartalmazzák az ok-listát, ezért megfelelnek a tételes meghatározás elvének, azonban az átláthatóság és az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvébe ütköznek. A fogyasztó az ok-lista egyik feltételének beállta esetén sem láthatta előre, hogy milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására. Az „emelkedés”, „növekedés” szavak pedig a tehernövekedés mértékének meghatározására nem alkalmasak. A módosításra okot adó körülmények tartalma általános jellegű, nem egyértelmű és világos, így például nem derül ki a fogyasztó számára, hogy

16.Gf.40.601/2014/7.

milyen bankközi hitelkamatok emelkedése folytán jelentkezik tehernövekedés a hiteldíjban. A hitelező forrásköltségeinek növekedésére a felperes hatással van, ez a feltétel sérti az objektivitás elvét. Összességében a kiegészítő ítélettel elbírált szerződéses, rendelkezések kapcsán megállapítható, hogy az átláthatóság, egyértelmű és érthető megfogalmazás elvébe ütköznek, melyre tekintettel e vonatkozásban is a kereset elutasításának volt helye.

Az elsőfokú bíróság már az ítélet elleni fellebbezés kapcsán intézkedett az iratok felterjesztéséről, a Fővárosi Ítéltábla a 2014. szeptember 22-én kelt 16.Gf.40.559/2014/2. számú végzésével a per tárgyalásának felfüggesztéséről rendelkezett az elsőfokú bíróság 8. sorszámú ítélete kiegészítésére irányuló felperesi kérelem elbírálásáig, majd a kiegészítő ítélet meghozatala és az azzal szemben előterjesztett felperesi fellebbezés folytán az eljárást folytatta, az ügyet egyesítette. A felperes által az elsőfokú bíróság ítélete és kiegészítő ítélete ellen benyújtott fellebbezések együttes elbírálását rendelte el.

A felperes az ítélet és a kiegészítő ítélet ellen is fellebbezett. Az első fokú ítélet és kiegészítő ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, másodlagosan az első fokú ítélet és kiegészítő ítélet kereseti kérelme szerinti megváltoztatását. Változatlanul kérte az Alkotmánybíróság előtti eljárás, illetve az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését és az eljárás felfüggesztését. Az első fokú ítélet elleni fellebbezésében előterjesztette az ítélet kiegészítése iránti kérelmét is, illetve fellebbezést nyújtott be a 8-III. és a 8-IV. számú végzéssel szemben is.

Ismertette a keresetet és az első fokú ítéletet, általánosságban hivatkozott arra, az első fokú ítélet sérti a Ptk. 209.§ (2) bekezdése szerinti átfogó értelmezés elvét, figyelmen kívül hagyja az egyedi szerződéseket, a szolgáltatások jellemzőit, a kapcsolódó piaci körülményeket, a jogszabályokat, az uniós irányelveket, illetve a felperesi szabályzatokat, valamint azt az elvet is, mely szerint a kógens szabályok tisztességtelenségének vizsgálata nem megengedett. Kiemelte az ok-lista rendeletnek megfelelő feltételeket.

Utalt arra, a transzparencia elv vizsgálatát téves értelmezéssel, illetve releváns ügyek figyelmen kívül hagyásával végezte az elsőfokú bíróság, indokolási kötelezettségének sem tett eleget, a kereseti kérelmet nem merítette ki és a teljes feltételrendszer további 6 elemét nem vizsgálta. Nehezményezte, hogy a bizonyítási indítványának az elsőfokú bíróság nem adott helyet, ítéletében átvette a felperes érvelését. Az átfogó értékelés körében kiemelten hivatkozott európai esetjogra, a BANIF Bank ügyre (C-472/11.) az „INVITEL” és az „RWE”-ügyre (C-93/13.). Az elsőfokú bíróság a kógens rendelkezéseket figyelmen kívül hagyta.

Az elsőfokú bíróság az ok-lista rendeletet [275/2010. (XII.15.) Korm. r.] lényegileg felülbírált és annak egyébként megfelelő szerződéses feltételeket tisztességtelennek tekintette.

Az első fokú ítélet a 2/2014. PJE III/2. pontjából, illetve a C-26/13. számú ügy (Kásler-ügy) 70-75. pontjaiból vezeti le a transzparencia elv kritériumait, azt ugyanakkor más uniós jogszabályokkal, illetve esetjoggal összhangban kellett volna értelmezni, maga a Kásler-ügy is visszautal az „RWE”-ügyre, amely pedig az Invitel-ügyre. Sem a Kásler, sem az Invitel, sem az „RWE”-ügy nem tartalmazott a transzparencia elvvel kapcsolatban „mérték” szóra utaló feltételt, nem helytálló annak kiterjesztő értelmezése. A hiteldíjemelés kontrolláltsága

16.Gf.40.601/2014/7.

tekintetében előadta, felperes ellenőrizhető módon rögzítette árképzése szabályait, az árazási elveknek való megfelelést a Felügyelet hivatalból, illetve fogyasztói kérelemre ellenőrizheti. Utalt a Pénzügyi Békéltető Testület létrejöttére, annak eljárásaira. Az első fokú ítélet az árazási elveket, szabályzatokat, illetve a kockázatsfeltáró nyilatkozatokat nem vizsgálta. Utalt a transzparencia elv késedelmes átültetésére, alperes ezzel kapcsolatos mulasztására, illetve a kötelezettségszegési eljárásra, arra, a transzparencia elvet 2009. május 22. előtt az ÁSZF-ekre nem lehet alkalmazni. Az elsőfokú bíróság a teljes feltételrendszernek való megfelelés vizsgálatát elmulasztotta, téves volt az a következtetés, hogy elsődlegesen a transzparencia elvnek való megfelelés vizsgálata szükséges. Az elsőfokú bíróság törvénysértően mellőzte a felperes magyarországi fióktelepe képviselőjének meghallgatását, noha őt a felperes a tárgyalásra előállította. Alperes minta beadványt használt a felperesi érvek cáfolatára, általános érvelései érdemi vitatásként nem volt értékelhetők, a felperes állításait érdemben nem cáfoltnak kellett volna tekinteni. Az elsőfokú bíróság a tárgyalást is késedelmesen tűzte ki.

Indítványozta továbbra is az alkotmánybírósági, illetve az európai előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését és a per tárgyalásának felfüggesztését.

Kérte az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, azzal, amennyiben az általa felhozott eljárási szabálysértések nem lényegesek, úgy kéri az első fokú ítélet megváltoztatását és az egyes ÁSZF-ekre megfogalmazott fellebbezési kérelmeinek megfelelően a szerződéses kikötések érvényessége megállapítását, arra tekintettel, hogy az ÁSZF-ek hatálya a felperes által nem természetes személyekkel és / vagy részben, vagy egészben nem a szerződést kötő természetes személy gazdasági tevékenységén kívüli célból és / vagy részben, vagy egészben hitelkiváltási refinanszírozási célból az ÁSZF kikötései alapján kötött kölcsönszerződésekre nem terjed ki, vagy azért, mert a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt vélelem megdöntésre került. Utalt arra, részleges érvénytelenség, illetve érvényesség megállapításának is helye lehet.

A kiegészítő ítélet elleni fellebbezésében a transzparencia elvvel kapcsolatban - az ítélet elleni fellebbezésében kifejtetteket fenntartva - kérte a kiegészítő ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a kiegészítő ítélet részbeni, vagy egészbeni megváltoztatását az ítélet elleni fellebbezésében felhozottak szerint, valamint kérte alperes perköltségben marasztalását.

Fenntartva korábbi nyilatkozatát, kifejtette, akkor látta volna alapját kiegészítő ítélet hozatalának, ha az el nem bírált, kiemelt ÁSZF kikötések tisztességessége megállapítható lett volna. Az elsőfokú bíróság az egyedi szerződéseket vizsgálta a kiegészítő ítéletében, de az Üzletszabályzat nélkül. Az Egyedi Szerződések 3.6., 3.7. pontjait az első fokú kiegészítő ítélet figyelmen kívül hagyta, a kikötéseket külön nem vizsgálta. Az egyértelmű és világos megfogalmazás elvének a feltételek megfeleltek, mivel törvényen alapuló tájékoztatást tartalmaztak, tisztességtelennek nem tekinthetők. A 3.6. és 3.7. pontok egyértelműek és világosak, a felperes jogosult kamatot és díjakat egyoldalúan módosítani.

Alperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Előadta, a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt elvek konjunktívak, amennyiben a peresített szerződéses feltételek akár egyetlen elvnek nem felelnek meg, úgy a kereset elutasításának van helye. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az egy elvnek

16.Gf.40.601/2014/7.

való meg nem felelés miatt a keresetet elutasította és helyesen foglalt állást az irányadó jogszabályok, illetve a bírói gyakorlat tekintetében. A 2014. évi XXXVIII. törvény a 2/2014. PJE alapján született, amely pedig a 2/2012. PK vélemény 6. pontján alapult. A jogegységi határozat meghozatalával a Kúria bevárta az Európai Unió Bíróságának döntését a Kásler-ügyben. Az érintett kikötések más jogszabállyal való összevetésére nem volt mód a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel. A 275/2010-es Kormányrendeletben felsorolt indokok átvétele még nem teszi a szerződéses kikötést tisztességesse, a Kormányrendelet csak a kereteket határozta meg, tartalommal a feleknek kellett azt megtölteni. Utalt az első fokú ítélet megállapításaira az átláthatóság elvével kapcsolatban. A felperes megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy az árazási elvek biztosítják az átláthatóságot, alaptalan volt a panaszkezelési szabályzatokra, a békéltető testületekre való hivatkozás is, az árazási elvekről tett tanúvallomás nem lett volna releváns. Az első fokú ítélet a transzparencia elvét megfelelően értelmezte. Kizárólag a törvény alapján kellett az elsőfokú bíróságnak vizsgálódnia, az egyéb, negatív megállapításra irányuló kérelmeket el kellett utasítania. Megalapozatlanok az eljárásjogi kifogások is. A 2014. évi XXXVIII. törvény nem alaptörvény-ellenes, közjogilag nem érvénytelen, nem ütközik a visszamenőleges jogalkotás tilalmába sem., megalapozatlanok az alkotmányossági aggályok, az eljárás felfüggesztésére irányuló indítványok és nincs szükség előzetes döntéshozatali eljárás lefolytatására sem. Nincs jelen perben közvetlenül alkalmazandó érvényesülő uniós jogszabály, az EGK irányelv rendelkezései nem alkalmazhatók közvetlen hatállyal. Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárásnak a 13/1993. EGK irányelv további értelmezésével kapcsolatban sem.

Alperes a kiegészítő ítélet elleni felperesi fellebbezéssel kapcsolatos ellenkérelmében a kiegészítő ítélet helybenhagyását indítványozta. Fenntartva az ítélettel szemben előterjesztett fellebbezéssel kapcsolatos ellenkérelmét, utalt arra, az elkülönült vizsgálat jogellenességére vonatkozó felperesi álláspont megalapozatlan, értelmezhetetlen is, a felperes határozott kérelmet terjesztett elő kiegészítő ítélet hozatala iránt. A felperes által megjelölt szerződéses feltételeket vizsgálta az elsőfokú bíróság a peres anyag és valamennyi kereseti kérelem, bizonyíték figyelembevételével. Az egyedi szerződésminták szerződéses feltételei hasonlóak az üzletszabályzatokhoz, az ok-listák sokszor szinte szó szerint egyeznek. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az általános szerződési feltételek és az egyedileg meg tárgyalt szerződéses feltételek sem átláthatóak. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a bizonyítékok vizsgálatára, mérlegelésére vonatkozó kötelezettségét sem. Az egyedi szerződésminták 3.6. és 3.7. pontját az elsőfokú bíróság figyelembe vette, ezen pontokat az ok-listát tartalmazó 3.8-as ponttal együtt vizsgálta. Az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve nem csak azt jelenti, hogy a fogyasztó értse, a felperes jogosult a hiteldíjat emelni, hanem azt is, hogy a fogyasztó azt is értse meg, számára legyen egyértelmű, érthető, hogy milyen okokból kerülhet erre sor. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a forrásköltségek növekedésére a felperes hatással van, az objektivitás elve nem érvényesül, a forrásköltség használata nem definitív. A tanúmehhallgatás e körben nem releváns. A felfüggesztésre vonatkozó indítvány megalapozatlan.

16.Gf.40.601/2014/7.

A fellebbezések az alábbiakra tekintettel megalapozatlanok:

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdése szerint az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével -, tekintettel arra, hogy az nem felel meg:

- a) az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének: annak tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető;
- b) a tételes meghatározás elvének: az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az ok-lista hiányzik, vagy van ok-lista, de az csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz;
- c) az objektivitás elvének: az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni;
- d) a ténylegesség és arányosság elvének: az ok-listában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra;
- e) az átláthatóság elvének: a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására;
- f) a felmondhatóság elvének: a szerződésmódosítás bekövetkezése esetére nem biztosítja a fogyasztó számára a felmondás jogát vagy
- g) a szimmetria elvének: kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön.

A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a pénzügyi intézmény a 8. § (1) bekezdés szerinti határidőben nem kezdeményezte a polgári peres eljárás lefolytatását vagy a bíróság a keresetet elutasítja vagy a pert megszünteti, kivéve ha a szerződéses kikötés esetében a 6. § (2) bekezdés szerinti peres eljárás megindításának lehet helye, de az eljárás nem került megindításra vagy az eljárás megindításra került, de a bíróság nem állapította meg a (2a) bekezdés szerint a szerződéses kikötés semmisségét.

A 11.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság az eljárásban kizárólag azt vizsgálja, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés a 4. § (1) bekezdése szerint tisztességes-e.

A (2) bekezdés pedig kimondja, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés nem felel meg a 4. § (1) bekezdés szerinti bármelyik feltételnek, és ezért a szerződéses kikötés tisztességtelen, a keresetet elutasítja.

A jelen perben kizárólag azt kellett vizsgálni, hogy a keresetben megjelölt, fogyasztói kölcsönszerződésekben alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítási jogot adó, kamat, költség, díj egyoldalú emelésére vonatkozó általános szerződési feltételekben, illetve

16.Gf.40.601/2014/7.

egyedileg meg nem tárgyalt - egyedi szerződésekben alkalmazott - kikötések tisztességesek-e, megfelelnek-e a törvény 4.§ (1) bekezdés a-f) pontjaiban részletezett valamennyi elvnek.

A per tárgyát illetően a Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a fentiekben megjelölt, a per tárgyán kívül eső azon kereseti kérelmet, mely „negatív megállapítási” kereset volt az iránt, hogy a felperesi ÁSZF-ek hatálya nem terjed ki a felperes által megjelölt személyi körre, elutasítandó volt. Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság az ügyfél számára kedvező módosításra feljogosító általa megjelölt rendelkezéseket, utalva arra, nem eredményeznek tehernövekedést a fogyasztó számára, így a kikötések érvényessége nem vizsgálható. Az elsőfokú bíróság ezen álláspontját a Fővárosi Ítéltábla is osztotta.

Nem értett egyet ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy egy ÁSZF kikötésen belül részbeni érvényesség, illetve érvénytelenség megállapítható volna, az egyes kikötések önállóan elbírázhatók és érvényessé nyilváníthatók lennének.

A 2014. évi XXXVIII. törvény értelmezése szerint a felperesi általános szerződési feltételek vonatkozásában szerződéses rendelkezésnek az ok-lista tekintendő és nem annak egyes pontjai, az egyoldalú szerződésmódosítás az ok-lista pontjainak együttes hatásaként jelentkezik, a fogyasztó számára is egységes egészként jelenik meg az ok-lista.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§ (1), (2), (3) bekezdésében, illetve 4.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel konjunktívák a feltételek az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségére vonatkozó lehetőség tisztességességét illetően, azok közül egynek a hiánya is az adott kikötés tekintetében a kereset elutasítását eredményezi. A törvény 4.§ (1) bekezdésében írt elvek konjunktívák, azok vizsgálatát illetően előírt logikai sorrend nincsen, de ilyen sorrend felállítható. Lehetőség van arra is, hogy az elsőfokú bíróság egyes elveket kiemeljen (például átláthatóság), illetve ehhez képest vizsgálja további feltételek meglétét a kikötések esetében.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 1.§ (1) bekezdése szerint e törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésekre terjed ki. Ezen túlmenően pedig - az időbeli és tárgyi hatály mellett - a törvény megfogalmazta a törvény speciális eljárási szabályait is a törvény céljával összhangban.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet és a kiegészítő ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan azok megváltoztatását kérte, ezen túlmenően - fellebbezései érdemi elbírázását megelőzően - indítványozta a per tárgyalásának felfüggesztése mellett az alkotmányossági normakontroll, illetve előzetes döntéshozatali eljárás megindításának kezdeményezését.

Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 267. Cikke szerint, ha egy tagállam olyan bíróság előtt folyamatban lévő ügyben merül fel olyan kérdés, melynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni. Rendes jogorvoslatnak helye nincs az ítéltábla érdemi határozata

16.Gf.40.601/2014/7.

ellen, azonban a Pp. 270.§-a szerinti felülvizsgálati eljárásnak helye lehet, ennek folytán a Fővárosi Ítéltábla nem minősül e Cikk értelmében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére kötelezettnek.

A 2014. évi XXXVIII. törvény utal a Kúria 2/2014-es számú Polgári jogegységi határozatára, melyet a Kúria az általa az Európai Bíróságnál kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárása eredményeképpen, annak bevétele után hozta meg az Európai Bíróság C-26/13. számú határozatát is figyelembe véve. A 2/2014. PJE visszautal a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjára, illetve a 6/2013. PJE határozatra.

A 2/2014. PJE rögzítette, a világos érthető megfogalmazás, valamint az átláthatóság elvét az Európai Unió Bírósága értelmezte a C-26/13. számú ügyben hozott ítélete rendelkező része 2. pontjában, illetve az indoklás 70-75. pontjaiban. „Az árfolyamrész kapcsán kifejtett, de az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tévő szerződési feltételekre is megfelelően irányadó megállapításokból is következően a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket. Így az ügynevezett ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettsége keletkezésének indokait, kötelezettségei változásának mechanizmusát és annak lehetséges mértékét...”

A 93/13. EGK irányelvvel összefüggésben megalkotott Ptk.-módosítások [1997. évi CXLIX. törvény, 2006. évi III. törvény (Ptk. 209/B.§, 209/B.§ (1) bekezdés, 209.§ (1) bekezdés, 2013. évi V. törvény 6:102.§-a] az irányelvnek való megfelelést, a jogharmonizációs célt szolgálták, a közösségi jognak való megfelelés tekintetében ily módon előzetes döntéshozatali eljárásra nincs szükség és nem indokolt ezen eljárás kezdeményezése európai jogértelmezési kérdés kapcsán sem. Az Európai Központi Bankkal való egyeztetési kötelezettség esetleges elmulasztása, az EKB véleményének esetleges bevétele nélküli jogszabályalkotás sem lehet tárgya előzetes döntéshozatali eljárásnak. A perben közvetlenül nem alkalmazható 93/13. EGK irányelv által kitűzött célokat, annak implementálásán keresztül a hazai jogszabályok biztosítják, a 2/2014. PJE megalkotása során a Kúria figyelembe vette az Európai Bíróság jogértelmezését.

Az 1952. évi III. törvény (Pp.) 155/A.§-a értelmében a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti.

A (2) bekezdés szerint az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti. A bíróság a végzésben meghatározza azt a kérdést/kérdéseket, mely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli/igénylik, valamint - a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben - ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A bíróság végzését az Európai Bíróság számára való kézbesítéssel egyidejűleg tájékoztatásul megküldi az igazságügyért felelős miniszter részére is.

16.Gf.40.601/2014/7.

A (3) bekezdés alapján az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzés és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nem szükséges, az eljárás felfüggesztése sem indokolt.

Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése sem indokolt.

A Pp. 155/B.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

A (3) bekezdés szerint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

A (4) bekezdés kimondja, az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező és az eljárást felfüggesztő végzés, valamint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

A felperes az alkotmánybírósági normakontrollt a jogállamiság és jogbiztonság sérelme, a tisztességes eljárás sérelme, a tulajdonjoghoz való jog sérelme, a hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jog sérelme s a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmának megsértése miatt kezdeményezte. Kiemelten hivatkozott arra, hogy a kógens jogszabályoknak megfelelő általános szerződési feltételek tisztességessége nem vizsgálható. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet és a 2014. évi XXXVIII. törvény nem ellentétes egymással, nem semlegesíti egymást. A 275/2010. (XII.15.) Kormányrendelet a kamat tekintetében taxatív, egyebekben azonban keretjellegű, ha pedig a kógens keretjogszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal, vagy ha a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérhetnek, a feltételek tisztességtelensége vizsgálható. A speciális anyagi eljárásjogi rendelkezések önmagukban alaptörvény-ellenességet nem jelentenek, az a körülmény, hogy azonos tárgyú más perekben alkotmánybírósági eljárást kezdeményeztek, mely folyamatban van, a jelen per tárgyalásának felfüggesztését nem indokolja [3/2005. (XI.14.) PK-KK vélemény 3. pontja]. A Pp. 152.§ (2) bekezdésében foglalt feltételek sem állnak fenn, az Alkotmánybíróság előtt megindult eljárás a jelen pernek nem előkérdése.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla sem az Alkotmánybíróság előtti, sem az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére, a per tárgyalásának felfüggesztésére nem látott alapot, az erre irányuló felperesi indítványokat elutasította.

16.Gf.40.601/2014/7.

A felperes fellebbezési kérelmét illetően az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem tekintetében megállapította, hogy az nem megalapozott, lényeges eljárási szabálysértés nem történt, a Pp. 252.§ (2) bekezdése alkalmazása nem indokolt.

A peres felek a 2014. évi XXXVIII. törvény speciális eljárásjogi rendelkezéseinek keretei között a jogukat megfelelően gyakorolhatták. Az elsőfokú bíróság a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett, a releváns tényállást megállapította, a jogszabályi hivatkozásai mellett megállapítható, mire alapította az érdemi döntését. Az a körülmény, hogy felperesi indítványra korlátozott módon a per zárt tárgyalását rendelte el, majd a további, nem releváns bizonyítás mellőzése okán megszüntette a per zárt tárgyalását, nem ok az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére. Tény, az elsőfokú bíróság ítéletében nem rendelkezett valamennyi kereseti kérelem felől, azonban ezen mulasztását utóbb pótolta. A Pp. 225.§ (1) bekezdése értelmében az ítélet kiegészítését bármelyik fél kérheti, ugyanakkor a 225.§ (6) bekezdése értelmében az ítélet hivatalbóli kiegészítésére is lehetőség volt.

Az elsőfokú bíróság az általános szerződési feltételeket, illetve az egyedi szerződéses kikötéseket ítéletében, illetve kiegészítő ítéletében elbírálta. Nem értett egyet a Fővárosi Ítéltábla a felperes azon érvelésével, melynek lényeges megállapítása szerint kiegészítő ítélet hozatalának csak az ítélettel ellentétes következtetések levonása esetén lett volna lehetőség. Ez az érvelés sem a Pp., sem a logika szabályainak nem felel meg.

Megalapozatlan volt a felperesnek a PSZÁF vizsgálatokra, illetve a Magatartási Kódexre, panaszkezelési és egyéb szabályzatokra való hivatkozása is. Az a körülmény, hogy a PSZÁF, illetve az MNB a felperesi üzletszabályzatot a 275/2010. (XII.15.) Kormányrendeletnek megfelelőként értékelte, nem jelenti egyben azt is, hogy a szerződési feltételek tisztességessége a 2014. évi XXXVIII. törvény kritériumai alapján ne lenne vizsgálható.

Nincs alap a Pp. 252.§ (3) bekezdése alkalmazására sem, a bizonyítás nagyterjedelmű megismétlésének, lefolytatásának szükségessége nem áll fenn. Az elsőfokú bíróság kellő indokát adta a további bizonyítás mellőzésének, részint jogkérdésben kellett döntenie, másrészt – a felperesi tanúbizonyítás indítvány kapcsán – a bizonyítás mellőzendő volt. A felperes megtakarítási és hitelezési üzletágvezető igazgatósági tag meghallgatását a felperes árazási gyakorlata vonatkozásában kérte. Az árazási elvek üzleti titkot képeznek, az ügyfél számára nem megismerhetők, nem részei a fogyasztóval kötött szerződéseknek, a fogyasztó által nem is ellenőrizhetők, azokkal kapcsolatos további bizonyítás szükségtelen volt.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése figyelembevételével a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között érdemben vizsgálta, bírálta felül.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§-a, illetve a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontja figyelembevételével kellett vizsgálni a felperes által alkalmazott általános szerződési feltételeket, illetve szerződéses kikötéseket.

16.Gf.40.601/2014/7.

A felperes keresetindítási joga a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében rögzítettek és a 6.§ szerint áll fenn, a kamat-, költség- és díjmelést lehetővé tevő egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szerződéses kikötések tartoznak ide. Kiemelendő, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§ (1), (2), (3) bekezdésében, illetve a 4.§ (1) bekezdésében írtak folytán a feltételek konjunktívak az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségére vonatkozó kikötések tisztességességét illetően. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, azok közül egynek a hiánya is a kikötés tekintetében a kereset elutasításához vezet. Felállítható logikai sorrend is a feltételek vizsgálatát illetően, így nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor az átláthatóság elvét kiemelte, s ehhez képest vizsgálta először a feltételek meglétét.

A 2014. évi XXXVIII. törvény indokolása szerint a 4.§ (1) bekezdés a) pont kapcsán önmagában is tisztességtelen a szerződési feltétel, ha az egyértelmű, világos, érthető szerkesztés és szövegezés hiánya miatt a fogyasztónak nem volt tényleges lehetősége a kikötés alapos megismerésére a szerződéskötés előtt. Az e) pont szerinti átláthatóság tekintetében követelmény, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezések jogszerű alkalmazását a fogyasztó ellenőrizni tudja, fel is léphessen a pénzügyi intézménnyel szemben. A Kúria a 2/2014. PJE határozatában rámutatott – az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ítélete felhívásával –, szükséges a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, a körülményváltozásokból eredő többletkötelezettség keletkezése indokait, változásának mechanizmusát, annak lehetséges mértékét. A szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek meg kell határoznia a szerződéses terhek lehetséges alakulását, matematikai képlet alkalmazása – már ha egyáltalán ilyen megalkotható – megfelelő magyarázat nélkül éppúgy nem felel meg az átláthatóság követelményének, mint az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények pusztá felsorolása.

A felperes kiemelten hivatkozott arra, kizárt az olyan szerződéses kikötések vizsgálata, mely a kógens jogszabályok rendelkezéseit tükrözik, valamint kiemelten rámutatott a C-92/11. számú („RWE”-ügyre), illetve az (INVITEL) C-93/13. számú ügyre (C-472/10.). Az „RWE”-ügybeli főtanácsnoki vélemény tekintetében a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a vélemény szerint kógens szabály esetén vélelmezett, hogy a szükséges átfogó értékelést a tagállam a jogalkotási eljárása keretében már elvégezte, következtetése pedig, hogy ha a feltételek a hatályos jogalkalmazás körében mozognak – anélkül, hogy a feltételeket használó fél kiigazításokat hajtott volna végre –, úgy a szóban forgó feltétel „problémamentesnek” tekinthető. Ennek kapcsán a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 3. pontja értelmében, ha a kógens keretszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal vagy a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérhetnek, ilyen feltételek tisztességtelensége vizsgálható. (Utal a Fővárosi Ítéltábla arra is, az 1996. évi CXII. törvény 2010. november 27-én hatályba lépő módosítása, illetve a 2014. évi XL. törvény értelmezése kapcsán nem kell vélelmezni 2010. november 27. napját követően közzétett ÁSZF-ek vonatkozásában a szerződéses kikötések tisztességtelenségét. Azonban ezek a kikötések nem minősülnek egyértelműen tisztességesnek, azok tekintetében

16.Gf.40.601/2014/7.

a tisztességesség 2010. november 26. napját követően is vizsgálható, csupán a tisztességtelenségi vélelem nem áll fenn ezen időponttól kezdődően. A 2014. évi XLV. törvény 32., 33.§-ai értelmében nem a pénzügyi intézmény, hanem az MNB jogosult a perindításra. A Fővárosi Ítéltábla mindezekre tekintettel mellőzte a 2010. november 26. napját követő időszakra vonatkozó ÁSZF-ek, illetve egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekkel kapcsolatos első fokú ítéleti megállapításokat.)

A felperes hivatkozott arra, a hiteldíj módosításról a fogyasztót annak hatálybalépését megelőző 60 nappal megelőzően értesíteni kellett, a fogyasztó kérelmére a panaszkezelési szabályzatnak megfelelően adhatott részletes tájékoztatást, illetve fogyasztói panasszal a PSZÁF, illetve a PBT eljárását lehetett kezdeményezni. Mindezen gyakorlat sem volt a jelen per tárgya, az elsőfokú bíróságnak az általános szerződési feltételeket, illetve az egyedileg meg nem tárgyalt egyedi szerződéses feltételeket kellett vizsgálnia.

A felperes ugyancsak kiemelten hivatkozott arra, a 2014. évi XXXVIII. törvény nem zárja ki a részleges érvénytelenség megállapíthatóságát, ezzel kapcsolatban konkrétan a 2014. július 14-én és 16-án megtartott szakmai megbeszéléseken kialakult álláspontokról szóló Emlékeztetőt jelölte meg. Kiemelte, előfordulhat, hogy az ok-listában szereplő egy vagy több rendelkezés a törvény követelményeinek megfelel, ez esetben a bíróságnak ítéletében arról kell állást foglalnia, hogy a rendelkező részben tételesen felsorolt feltételek tisztességesek, míg a többi tekintetében a keresetet el kell utasítani.

A felperesi álláspont megalapozatlan. A 2014. évi XXXVIII. törvény értelmezése kapcsán a Fővárosi Ítéltábla utal a korábban kifejtettek mellett arra is, az Emlékeztető csak az ok-listában szereplő több rendelkezéssel összefüggésben hivatkozott a felsorolt feltételek tisztességességének részbeni megállapíthatóságára, de csak akkor, ha az ÁSZF rendelkezése világos, érthető és átlátható. Ugyanakkor pedig, mivel egy kikötés vagy világos, érthető és átlátható vagy pedig nem felel meg ezen feltételnek, ez esetben a tisztességesség részbeni megállapítása kizárt. Amennyiben pedig a per tárgyát képező kikötések az egyértelműség, érthetőség, átláthatóság követelményeinek nem felelnek meg, a további feltételek meglétét már szükségtelen vizsgálni.

Az elsőfokú bíróság a feltételek vizsgálata kapcsán helytállóan hivatkozott arra, a kikötések alapján nem állapítható meg, milyen számítás alapján, hogyan változhatnak az adós (fogyasztó) terhei, valamennyi ÁSZF tartalmazta az ok-listát (4.3.1., 4.3.3. pontok), azonban megállapítható, a rendelkezések nem felelnek meg az átláthatóság elvének, a kikötésekből a fogyasztó nem láthatta előre, milyen mértékben nőhetnek a terhei. Ebben a körben a felperes arra hivatkozott, az átláthatóság elvének megvalósulását elősegíti, hogy később az ügyleti kamatok vonatkozásában az áremelés alsó lépésküszöbét, míg díjak és költségek esetén annak felső határát rögzítették az árazási elvekben. A felperes az adott tényező által előidézett 25 bázispontot – negyedszázalékot - meg nem haladó kamatváltozás esetén ügyfél oldalon nem érvényesítette az ármódosítást. A díjak, költségek vonatkozásában pedig legfeljebb a KSH által közzétett, előző éves fogyasztói árindex mértékében lehetett emelni. Mindezek kapcsán a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a korábban kifejtettek szerint az árazási elvek nem képezték a szerződések részét, azok üzleti titkot képeztek, a fogyasztók nem

16.Gf.40.601/2014/7.

ismerték, másrészt a felperes által folytatott gyakorlat vizsgálata sem képezte a per tárgyát. A 2010. (XII.15.) Kormányrendelet a korábban kifejtettek szerint olyan keretjogszabály, amelyet nem elég megismételni az ÁSZF-ben, azt szükség szerinti további tartalommal kellett megtölteni. A 2/2014. PJE 3. pontja értelmében a szerződés egyoldalú módosítását lehetővé tevő szerződési feltétel akkor felel meg az átláthatóság követelményének, ha kialakításának alapelvei a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfelelnek, a feltételek zártak, az árazási elvek egyértelműek és nyomonkövethetőek, az állított összefüggések fennállnak. Az Európai Bíróság által C-26/13. szám alatt Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka és az OTP Jelzálogbank Zrt. között folyamatban lévő eljárásban meghozott határozat 71. pontja szerint a szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13. irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére. A 72. pont szerint „mivel a 93/13. irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy a szolgáltatóhoz képest hátrányban van – többek közt az információs szintje tekintetében –, az átláthatóság e követelményét kiterjesztő módon kell érteni.” A továbbiakban kifejti az ítélet, a szerződési feltételnek világosnak, érthetőnek kell lennie, ezen nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy „a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie... a mechanizmus konkrét működését..., hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű, érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket”.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében, illetve kiegészítő ítéletében megjelölte a kikötéseket, melyek nem feleltek meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdésében foglalt elveknek. Az átláthatóság követelményének az elsőfokú bíróság által tételesen felsorolt kikötések egyértelműen nem feleltek meg, a felsorolt ÁSZF-ek és az egyedi szerződéses kikötések tekintetében a felperes 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (1) bekezdése e) pontja szerinti vélelmet megdönteni nem tudta. Egyebekben a feltételek konjunktív volta folytán az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte a további 6 feltételnek való megfelelés vizsgálatát.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét – a fentebb írt indokolásbeli kiegészítésekkel, illetve módosításokkal – a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárással kapcsolatos felperesi, a Pp. 114.§-ára történő hivatkozása mellett előterjesztett kifogás tekintetében utal arra, a felperes által is elismerten az alperes 2014. október 17-én e-mailben megküldte a felperes részére a fellebbezési ellenkérelmét, majd 2014. október 20-án szintén e-mailben megküldte részére a kiegészítő fellebbezési ellenkérelmét. A felperes részére az alperes a bíróságilag érkezett fellebbezési ellenkérelem és kiegészítő fellebbezési ellenkérelem egy példányát küldte meg, fel sem merült egyebekben, hogy a felperes által megkapott beadványok eltérnek a bírósághoz becsatoltakhoz képest. Az alperes jelezte, hogy a beadványokat a felperesnek megküldte. Összességében mindezekre tekintettel a felperest semmilyen hátrány nem érte, a beadványokat megfelelő időben kézhez kapta, azokra történő felkészülése a speciális eljárásjogi szabályokra figyelemmel is megfelelőnek volt mondható, melyre tekintettel kifogása elutasítandó volt.

16.Gf.40.601/2014/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239.§-a és a 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányos perköltség megfizetésére, figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegére is; mellőzni rendelte az alperes által becsatolt, a jogi képviselettel felmerült díjra vonatkozó megbízási szerződésben foglaltakat annak eltúlzottsága miatt, s az ügyvédi munkadíjat a fentebb írtak szerint mérsékelt összegben állapította meg.

Budapest, 2014. november 6.

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztési Diana
írnök